

Omavalvontasuunnitelma

Nuorten kuntoutusyksikkö

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot.....	4
1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot	4
1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	4
2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen	10
2.1 Laatiminen ja päivittäminen	10
2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävilläolo ja julkaiseminen	10
3 Asiakas- ja potilasturvallisuus	11
3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset	11
3.2 Vastuu palvelujen laadusta.....	12
3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet.....	12
3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely	21
3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	22
3.6 Henkilöstö.....	23
3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta ...	25
3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi.....	26
3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet	27
3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö.....	29
3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja	30
3.12 Lääkehoitosuunnitelma.....	31
3.13 Infektioiden torjunta	32
4 Omavalvonnan riskienhallinta	33
4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	33
4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	35
4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	36
4.4 Ostopalvelut ja alihankinta.....	38
4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	39
5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta	40
5.1 Toimeenpano.....	40
5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi	40
6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä.....	42

Johdanto

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) astui voimaan 1.1.2024. Lain mukaan palvelutuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma. Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma löytyy [Laatu ja omavalvonta - pirha.fi](https://www.pirha.fi/laatu-ja-omavalvonta) -sivuilta.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira on antanut 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta. Määräys on voimassa myös 1.1.2026 jälkeen Lupa- ja valvontaviraston aloitettua toiminnan.

Palveluntuottaja laatii jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelman, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman laajuus ja sisältö määräytyvät palveluyksikössä tuotettavien palvelujen ja toiminnan laajuuden mukaan.

Omavalvontasuunnitelma on työväline, jonka avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyttä omavalvonnallisin menetelmin. Omavalvontasuunnitelmaan sisällytetään kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä.

Palveluyksikön lähiesihenkilöt vastaavat suunnitelman laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannasta yhteistyössä henkilöstön kanssa. Omavalvontasuunnitelman hyväksyy palvelulinjojen määritellyt vastaavat viranhaltijat. Omavalvontasuunnitelma päivitetään toiminnan oleellisesti muuttuessa, mutta vähintään kerran vuodessa.

Palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma sähköisesti. Suunnitelma on julkaistava julkisesti, esimerkiksi tietoverkossa, ja pidettävä nähtävänä palveluyksikössä. Suunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista on seurattava

Pirkanmaan hyvinvointialue

ennalta määritellyin mittarein. Havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä. Seurannasta laaditaan selvitys, ja sen perusteella tehtävät muutokset julkaistaan nähtäville.

Pirkanmaan hyvinvointialueen oman palvelutuotannon omavalvontasuunnitelmat ja seurannasta laaditut selvitykset löytyvät verkkosivuilta:

[Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi/omavalvontasuunnitelmat).

Omavalvontasuunnitelma sisältää linkkejä sekä asiakkaalle, että henkilöstölle.

1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot

Palveluntuottaja

Pirkanmaan hyvinvointialue

PL 272, 33101 Tampere

kirjaamo@pirha.fi

Kirjaamon käyntiosoite: Nivelitie 5, G-rakennus (1. krs)

Y-tunnus

3221308–6

Palveluyksikön nimi

Nuorten kuntoutusyksikkö

Palveluyksikköön kuuluvat palvelupisteet/etäpalvelut ja yhteystiedot

(osoite, puhelinnumero)

Rakennus 72, 1. krs

Pitkäniementie 11, 33710 Nokia

Osastonhoitaja Kati Ahonen, puh. 0504389152

Vastuuhoitaja, puh. 0504014874

Palvelu ja asiakasryhmät, joille palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

palvelupisteittäin, jos määritelty

Vammaispalvelulain mukainen lapsen asumisen tuki, 7 paikkaa

Vammaispalvelulain mukainen vaativa moniammatillinen tuki, 7 paikkaa

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

Nuorten kuntoutusyksikkö on Nokian Pitkäniemessä sijaitseva lasten- ja nuorten avohuollon yksikkö, jossa järjestetään uuden vammaispalvelulain mukaisia palveluita;

lapsen asumisen tuki, vaativa moniammatillinen tuki. Yksikössä voidaan tarvittaessa järjestää myös lyhytaikaisen huolenpidon jaksoja. Yksiköstä voidaan toteuttaa jalkautuvaa palvelua (ml. valmennus) asiakkaiden kotiin sekä muihin toimintaympäristöihin. Asiakkaan palvelukokonaisuus muokkautuu yksilöllisten tarpeiden mukaan ja asiakkaalla voi olla palvelupäätöksiä sekä ympärivuorokautisesta hoidosta sekä jalkautuvista ohjauskäynneistä eri toimintaympäristöihin.

Kohderyhmänä ovat alle 18- vuotiaat pirkanmaalaiset kehitysvammaiset lapset ja nuoret, joilla on laaja-alaisia kehitysvammaan, sekä sopeutumiskäyttäytymisen häiriöihin liittyviä erityisiä tuen tarpeita sekä haasteita.

Nuorten kuntoutusyksikön ryhmissä 1–2 on seitsemän lapsen asumisen tuen paikkaa, ryhmissä 3-4 seitsemän vaativan moniammatillisen tuen paikkaa. Lapset ja nuoret tarvitsevat vaativaa hoitoa, huolenpitoa, valvontaa sekä ohjausta, joissa eri asiantuntijoiden moniammatillinen työskentely on mukana.

Lapsen asumisen tuen vaativan moniammatillisen tuen, lyhytaikaisen huolenpidon ja valmennuksen palvelut vaativat aina vammaispalveluiden erillisen palvelupäätöksen.

Lapsen asumisen tuki

Lapsen asumisen järjestäminen kodin ulkopuolella on aina viimesijainen ratkaisu, eikä se pohjaudu lastensuojelun tarpeeseen. Kodin ulkopuolelle järjestettävä vammaisen lapsen asuminen edellyttää aina huoltajien suostumusta.

Lapsen asumisen tuen yksikkö on aloittanut toimintansa tammikuussa 2026. Toimintaa kehitetään yhteistyössä asukkaiden ja heidän läheistensä kanssa, jotta asukkaille voidaan taata turvallinen omannäköinen ja mahdollisimman kodinomainen arki.

Henkilökunta tukee nuoren ja vanhempien yhteydenpitoa, puheluiden, vierailujen sekä lapsuuden kodin kotilomien mahdollistajana osana arkea. Perheiden toiveita kuullaan ja kunnioitetaan, vaikka keskiössä on nuoren oma ääni. Arjen struktuuriin on luotu toiminnalle pohja, jossa nuorten osallisuus huomioitu. Säännölliset omaisten illat auttavat nuoren arkeen suunniteltavia yhteisiä tapahtumia.

Lapsen asumisen tuen ryhmissä 1-2 kokonaisuutena tuetaan asiakkaan arjen taitoja, toimintakykyä sekä itsenäistä selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti kaikkien nuoren toimintaympäristöjen kanssa.

Henkilökunnan toimintaa ohjaa lasten ja nuorten palvelusuunnitelmaan pohjautuva yksilöllinen toteuttamissuunnitelma, joka toimii ohjausvälineenä nuoren arjessa. Toteuttamissuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään ajanmukaiseksi aina 6 kuukauden välein yhteistyössä läheisten kanssa.

Vaativa moniammatillinen tuki

Vaativa moniammatillinen tuki on palvelukokonaisuus, joka tarjoaa erityistä ammatillista osaamista sekä moniammatillista yhteistyötä. Palvelu on aina viimesijainen palvelumuoto, jolla pyritään vastaamaan haastavimpiin tilanteisiin, joissa peruspalvelut ja/tai vammaispalvelulain mukaiset palvelut eivät enää ole riittäviä.

Vaativan moniammatillisen tuen palveluita toteutetaan ensisijaisesti lasten ja nuorten omiin toimintaympäristöihin kuten koti, koulu ja päiväkodit. Erityisen vaativissa tilanteissa sekä tilanteissa, joissa se on lapsen /nuoren edunmukaista, tulee vaativa moniammatillinen tuki järjestää muualla kuin tutussa toimintaympäristössä.

Nuorten kuntoutusyksikön ryhmät 3-4 toteuttavat vaativaa moniammatillista tukea, joka on intensiivistä, suunnitelmallista ja usean eri ammattilaisen yhdessä toteuttamaa tukea asiakkaalle, jolla on laaja-alaisia tuen tarpeita. Vaativan moniammatillisen tuen palveluissa korostuu yhteistyö perheiden ja muiden lapsen/nuoren toimintaympäristöjen kanssa.

Palvelussa asiakkaan kokonaisuutta hoitaa eri ammattiryhmistä koostuva moniammatillinen työryhmä, jossa mukana esim. lääkäri, psykologi, puhe- ja toimintaterapeutti, aina asiakkaan yksilöllisen päätöksen mukaan. Moniammatillinen työryhmä arvioi ja seuraa tilannetta, etsien ratkaisuja lapsen/nuoren pulmiin.

Yksikössä toteutettava vaativa moniammatillinen tuki perustuu aina vammaispalveluiden tekemään palvelupäätökseen. Palvelu voidaan toteuttaa

ympäri vuorokautisena jaksopalveluna ryhmissä 3-4, tai lapsen / nuoren muihin toimintaympäristöihin jalkautuvana palveluna. Jalkautuvan vaativan moniammatillisen tuen palvelua voivat toteuttaa ryhmän 3-4 sosionomit, sairaanhoitajat ja lähihoitajat parityönä tai yksin.

Vaativan moniammatillisen tuen päätöksen pohjalta laaditaan lapsille/ nuorille aina toteuttamissuunnitelma, joka ohjaa toteutettavan palvelun suunnittelua, toteutusta sekä arviointia.

Lyhytaikainen huolenpito

Lyhytaikainen huolenpito pitää sisällään tilapäistä hoivaa, ohjausta ja toimintaa yksilöllisten tarpeiden mukaan. Lyhytaikaisen huolenpidon tavoitteena on tukea vanhempien jaksamista sekä vammaisen lapsen omassa kodissa asumista.

Palvelu on toteutettava siten, että se tukee vammaisen lapsen osallisuutta hänen ikänsä ja kehitysvaihe huomioiden. Lyhytaikaisen huolenpidon sisältö ja määrä kirjataan asiakassuunnitelmaan, jossa on huomioitu perheen toiveiden lisäksi avun, tuen ja huolenpidon tarve.

Nuorten kuntoutusyksikön ryhmät 3-4 tarjoavat tarvittaessa lapsille ja nuorille lyhytaikaista huolenpitoa, jossa lapsen varhaiskasvatusta ja koulunkäyntiä tuetaan. Toiminta suunnitellaan yksilöllisten tarpeiden ja perheiden toiveiden mukaan. Päivittäisissä toimissa huomioidaan lasten mieltymykset ja valinnat. Arjessa on mm. ulkoilua, askartelua, liikuntaa, keittiöpuuhia.

Valmennus

Valmennuksessa keskitytään asiakkaan itsenäistymisen, arjen taitojen, sosiaalisten taitojen sekä toimintakyvyn vahvistamiseen suunnitelmallisen ohjauksen avulla. Työntekijät voivat työskennellä asiakkaan muissa arkiympäristöissä, kuten kotona, koulussa tai muissa toimintaympäristöissä. Tavoitteena on tukea asiakkaan toimintakykyä ja siirtää toimivia tukikeinoja hänen arkeensa.

Nuorten kuntoutusyksikössä valmennusta tuotetaan sosionomien toimesta lapsen kotiin vammaissosiaalityön palvelupäätöksen ja suunnitelman mukaisesti. Valmennuksessa keskitytään erityisesti vanhempien ja lapsen väliseen vuorovaikuttamiseen aikuisjohtoisessa ohjauksessa.

Valmennuksessa tehdään struktuuria arkeen sekä haetaan keinoja vanhemmuuteen lapsen ohjauksessa ja tukemisessa, huomioiden lapsen kehitystaso sekä tuen tarpeet. Tavoitteena on löytää perheen arkielämään soveltuvia toimivia toimintamalleja.

Toiminta-ajatus ja periaatteet

Toiminnan tarkoitus on tuottaa laadukkaita, ja monipuolisia palveluita alaikäisille asiakkaille, asiakasperheille sekä yhteistyökumppaneille huomioiden yksilölliset tavoitteelliset tuen tarpeet eri ympäristöissä.

Toiminta-ajatus perustuu asiakaslähtöiseen työotteeseen, yksilölliseen palvelun suunnitteluun ja toteuttamiseen yhteistyössä perheiden sekä muun monialaisen palveluverkoston kanssa. Työskentelyssä painottuvat kuntouttava, ennaltaehkäisevä sekä voimavaralähtöinen lähestymistapa, jossa asiakkaan etu, kunnioitus, itsemääräämisoikeus sekä osallisuus näkyvät.

Toiminnan keskiössä on asiakkaan toimintakyvyn vahvistaminen, arjen sujuvuuden tukeminen sekä turvallisen ja ennakoitavan arkiympäristön tarjoaminen. Toiminnassa huomioidaan ikätasoinen kasvun ja kehityksen tukeminen ja vahvistetaan psyykkisiä, emotionaalisia sekä sosiaalisia voimavaroja.

Moniammatillisen työryhmän erityistyöntekijät tapaavat lapsia ja nuoria yksikössä, ja toimivat hoitohenkilökunnan sekä perheiden tukena hyödyntäen omaa asiantuntemustaan asiakkaan tarpeiden mukaan. Lisäksi erityistyöntekijät voivat tehdä erilaisia tarkentavia tutkimuksia sekä esim. lääkehoidon seuranta. Erilaiset ohjausmenetelmät sekä kommunikaation liittyvät asiat kuuluvat moniammatilliseen työskentelyyn yksikössä.

Asiakkaiden palveluiden kokonaisuuden suunnittelu- sekä toteutus pohjautuu aina yksilölliseen palvelu- ja toteuttamissuunnitelman sisältöön sekä asiakkaan tavoitteisiin.

Arvot

Työyhteisön toiminnan ja asiakastyöskentelyn pohjalla yksikön toimintaa ohjaavat Pirkanmaan hyvinvointialueen yhteiset arvot sekä strategia. Arvoja ovat ihmisläheisyys, luottamus, vastuullisuus ja yhdenvertaisuus. Yksikön toiminnassa korostuu edellä olevien arvojen lisäksi vahvasti osallisuus ja avoimuus.

Nuorten kuntoutusyksikössä arvojen toteutus näkyy asiakkaiden ja heidän perheidensä kunnioittavana ja yksilöllisenä kohtaamisena. Asiakkaan ja perheen kuuleminen, toiveiden huomioonottaminen sekä toimintaan vanhempana osallistaminen, tukevat lasten ja vanhempien vuorovaikutusta sekä luottamuksen rakentumista henkilökunnan ja asiakkaiden välillä.

Hoito- ja ohjaustyössä yksilökeskeinen ajattelu vahvistaa asiakkaidemme tukemista päätöksentekoon sekä oikeutta omannäköiseen arkeen. Nuorten kuntoutusyksikössä lasten ja nuorten toiminta arjessa toteutuu itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Henkilökunta käy esihenkilön johdolla säännöllisesti keskustelua palavereissa yksikön toiminnasta ja arvoista, jotka ohjaavat yksikön kaikkea työyhteisön sekä asiakastyöskentelyn toimintaa. Lisäksi ryhmätiimien sisällä keskustellaan säännöllisesti yksikön yhteisistä säännöistä, toimintatavoista sekä käytänteistä. Yksikön uuden toiminnan kehittäminen on käynnissä, prosessi jatkuu edelleen.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen

2.1 Laatiminen ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelman laatimisen / päivittämisen toteuttaminen

Kati Ahonen, osastonhoitaja

Janette Laine, kuntoutusohjaaja

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaava henkilö ja yhteystiedot

Kati Ahonen, osastonhoitaja

kati.ahonen@pirha.fi, p. 0504389152

Omavalvontasuunnitelman päivitys

Palvelualueen / yksikön omavalvontasuunnitelman päivityksestä vastaa yksikön vastuhenkilö. Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tehdään muutoksia tai kehittämistoimenpiteitä esimerkiksi havaittujen epäkohtien, kehitettyjen omavalvonnan toimintamallien tai palautteiden perusteella.

Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään palveluyksikössä vähintään kerran vuodessa.

Nuorten kuntoutusyksikön omavalvontasuunnitelma päivitetään aina vähintään vuosittain tai, kun toiminnassa ja ohjeistuksissa tehdään muutoksia.

Aiemmat omavalvontasuunnitelmat säilytetään yksikössä paperiversiona osastonhoitajan huoneessa.

2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävillä olo ja julkaiseminen

Omavalvontasuunnitelmat ovat yksiköiden toiminnan luonteeseen soveltuvalla tavalla asiakkaiden / potilaiden, omaisten ja omavalvonnasta kiinnostuneiden saatavilla ja ne julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat julkaistaan Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://www.pirha.fi/omavalvontasuunnitelmat)).

Nuorten kuntoutusyksikön omavalvontasuunnitelma julkaistaan Nuorten kuntoutusyksikkö Teams-kanavalla ja se on nähtävillä yksikön kansliassa. Omavalvontasuunnitelma julkaistaan Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

3 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Asiakas- ja potilasturvallisuuden johtaminen perustuu oikeaan ja reaaliaikaiseen tilannekuvaan. Johtajien ja esihenkilöiden tulee tietää, mitä heidän vastuullaan olevassa toiminnassa tapahtuu, mitkä ovat keskeiset ongelmat ja mitkä ovat toimintaa uhkaavat keskeiset riskit.

Keskeisiä tiedon lähteitä ovat asiakkaiden ja potilaiden antama palaute, työntekijöiden tekemät asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitukset, muistutukset, kantelut, sekä Potilasvakuutuskeskukselle tehdyt potilasvahinkoilmoitukset. Johtamisessa noudatetaan vastuun ja oikeudenmukaisuuden kulttuurin periaatteita.

3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen on oltava laadukkaita, asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Nuorten kuntoutusyksikössä vaikuttavuuden ja laadun arvioinnin mittareina ovat: hoitoon tai palvelujen epäkohtien seurantamittari HaiPro, riskienhallintaohjelmisto Granite, rajoitustoimenpiteiden käyttö, sekä toimintasuunnitelmien ajantasaisuus. Lisäksi epäkohtailmoitukset, ohjaus- ja valvontakäynnit, asiakaskokemus NPS ja asiakaspalautteet sekä yksikön omassa käytössä olevat käyttäytymisen seurannat.

3.2 Vastuu palvelujen laadusta

Esihenkilö vastaa yksikön omavalvonnan johtamisesta yhteistyössä palvelupäällikön kanssa. Vastuualuejohtaja hyväksyy omavalvontasuunnitelmat.

3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Asiakkaille, potilaille ja läheisille viestitään selkeästi ja sujuvasti turvallisen hoidon, hoivan ja palvelun kannalta tärkeät yhteiset asiat. Asiakkaat, potilaat sekä heidän läheisensä kohdataan inhimillisesti, ammattimaisesti ja luotettavasti.

Asiakasta ja potilasta kuullaan ja hän saa oikeanlaisen palvelun, hoidon tai hoivan oikeaan aikaan. Asiakas ja potilas saa tarvittavat ohjeet palvelun, hoidon ja hoivan turvallisen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ohjaututaan vammaissosiaalityössä tehdyllä palvelupäätöksellä (lapsen asumisen tuki, lyhytaikainen huolenpito, valmennus, tuettu päätöksenteko ja vaativa moniammatillinen tuki). Vammaissosiaalityö vastaa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista ja vammaispalvelulain mukaisen päätöksen tekemisestä.

Kehitysvammalain (siirtymäaika 1.1.2025- 31.12.207) mukaisiin palveluihin ohjaututaan sosiaalihuollon ammattilaisen tekemällä sähköisellä palvelupyynnöllä (lomake löytyy Pirhan verkkosivuilta) tai terveydenhuollon läheteellä. Kehitysvammalain mukaiset palvelut edellyttävät, että asiakkaalla on voimassa oleva erityishuolto ohjelma. Erityishuolto-ohjelma tarkistetaan ennen palvelun aloittamista.

Asiakkaan palvelut suunnitellaan yksilöllisen tarpeen mukaan yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa, vammaissosiaalityön sekä muiden asiakkaan verkostossa olevien yhteistyökumppanien kanssa. Työskentelyn alkaessa järjestään verkostopalaveri, jossa laaditaan asiakkaan toteuttamissuunnitelma, joka sisältää asiakkaan tavoitteet ja muut tarvittavat tiedot. Toteuttamissuunnitelmat päivitetään vähintään kuuden kuukauden välein, mikäli asiakkaalla on käytössä kehitysvammalain mukaisia rajoitustoimenpiteitä, tai muussa tapauksessa asiakkaan tilanteen ja tarpeen

vaatiman mukaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Toteuttamissuunnitelman päivittämiseen ja suunnitelman toteutumatta jääminen on asiakasturvallisuuteen liittyvä riski.

Toteuttamissuunnitelma ohjaa asiakkaan palvelua yksikössä ja sen kautta myös henkilöstö saa konkreettista tietoa asiakkaasta ja hänen tarpeistaan. Jakson aikana asiakkaan tilannetta ja tavoitteiden toteutumista seurataan yksikön asiakaspalavereissa ja moniammatillisessa työryhmässä yhdessä asiakkaan, hänen läheistensä, yksikön kuntoutusohjaajan ja henkilöstön kanssa. Yksikön henkilöstö toteuttaa ja seuraa asiakkaan toteuttamissuunnitelmaa asiakkaan päivittäisessä hoidossa ja palvelussa.

Toteuttamissuunnitelman tiedot kirjataan sähköiseen asiakastietojärjestelmään (Saga) ja sen sisältöjen toteutumista arvioidaan sekä kirjataan jokaisessa työvuorossa. Lisäksi yksikön kuntoutusohjaaja/sosionomi seuraa asiakkaan jaksolle asetettujen tavoitteiden ja sovittujen toimenpiteiden toteutumista. Tarvittaessa toimintatapoja, omahoitajuutta sekä tilajärjestelyitä muutetaan vastaamaan paremmin asiakkaan tarpeita. Jakson aikana asiakkaan jaksopalvelua suunnitellaan ja seurataan moniammatillisessa työryhmässä. Jakson aikana järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaan palavereita, joissa asiakkaan tavoitteita ja niiden toteutumista arvioidaan. Nuorten kuntoutusyksikössä asiakkaiden toteuttamissuunnitelmasta on vastuussa kuntoutusohjaaja.

Jokaisella asiakkaalla on omahoitaja tai omahoitajat, joiden tehtäviin kuuluu yhteydenpito omaisiin ja asiakkaan tukeminen yhteydenpidossa. Asiakkaan omahoitajilla on myös vastuu huolehtia omalta osaltaan asiakkaan tavoitteiden arvioinnista ja saavuttamisesta, sekä kirjata tavoitteiden toteutumista.

Asiakkaan palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä asiakkaan ja/tai hänen läheistensä, laillisen edustajansa kanssa. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Yksikössä asiakkaan palvelutarvetta arvioidaan säännöllisesti arjen tilanteissa, moniammatillisessa työryhmässä ja asiakkaan palavereissa. Asiakasta havainnoidaan ja seurataan sekä käytetään erilaisia mittareita kuten; käyttäytymisenseuranta, EMO-emotionaalisen kehityksen arviointi SEO-R2, yhteenvedot, rajoitustoimenpiteiden käyttö

tai moniammatillisen työryhmän palaverit. Tarvittaessa käytetään myös muita mittareita ja arviointimenetelmiä asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Asiakkaan palvelutarve kirjataan asiakastietojärjestelmä Sagaan ja potilastietojärjestelmä Uranukseen.

Yksikön lääkäripalvelut toteutetaan vammaispalveluiden poliklinikan kautta, josta on osoitettuna etälääkäri osastolle kolmena päivänä viikossa. Toimialueella on mahdollisuus konsultoida vammaispalveluiden poliklinikan lääkäriä virka-aikana. Virkalääkäriin palvelut toteutuvat toimialueen virkalääkäriin (aikuisyksiköt) kautta. Käytettävissä on konsultoiva psykiatri. Päivystysaikaisesta lääkäripalvelusta on sopimus Nokian terveyskeskuksen kanssa. Ensisijaisesti Nokian vastaanoton ollessa suljettuna akuuteissa tilanteissa käytetään TAYS lastenpäivystyksen palveluita. Poikkeustilanteissa käytössä on myös Acutan palvelut.

Asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukeminen

Asiakkaiden palvelut perustuvat lähtökohtaisesti vapaaehtoisuuteen sekä yhteisymmärrykseen. Kehitysvammalaissa (42 a §) määritellään toimenpiteet, joiden avulla henkilön itsenäistä suoriutumista sekä itsemääräämisoikeutta tuetaan. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan toteuttamissuunnitelma, johon kirjataan ne toimenpiteet, joilla tuetaan ja edistetään asiakkaan itsenäistä suoriutumista sekä itsemääräämisoikeuden toteutumista. Suunnitelma kirjataan asiakkaan toteuttamissuunnitelmaan.

Suunnitelmassa huomioidaan:

- toimenpiteet henkilön itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi ja edistämiseksi sekä itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi
- kohtuulliset mukautukset asiakkaan täysmääräisen osallistumisen ja osallisuuden turvaamiseksi
- asiakkaan käyttämät kommunikaatiomenetelmät
- keinot, joilla asiakkaan erityishuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ilman rajoittamistoimenpiteitä
- rajoitustoimenpiteet, joita asiakkaan erityishuollossa arvioidaan jouduttavan käyttämään

Asiakkaan mielipide itsemääräämisoikeuden toteutumiseen liittyvissä asioissa pyritään selvittämään asiakkaan hyvin tuntevan hoitajan toimesta ja asiakkaan huoltajan näkemyksiä asiakkaan itsemääräämisoikeuden toteutumiseen kuullaan ja otetaan huomioon toimenpiteitä suunniteltaessa. Asiakkaan itsemääräämisoikeus lähtee toimivista kommunikointitavoista. Tämän vahvistamiseksi jokaiselle asiakkaalle rakennetaan yksilölliset kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen välineet, esim. tukiviittomat, esinekommunikaatio ja PCS-kuvat. Asiakkaiden päiväohjelmiin on sisällytetty erilaisia mahdollisuuksia tehdä valintoja mm. toimintaan liittyen.

Nuorten kuntoutusyksikössä on käytössä yksikölle nimetty vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä, jossa on lääketieteen, psykologian sekä sosiaalityön asiantuntijuus. Vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä tekee tutkimuksia ja antaa lausuntoja, ja lisäksi toimii asiakkaan ja henkilöstön tukena arjen työskentelyssä. Työryhmää voidaan täydentää muilla asiantuntijoilla asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Lisäksi nuorten kuntoutusyksikön henkilökunnalle järjestetään koulutusta haastavien tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja rajoitustoimenpiteiden asianmukaiseen käyttämiseen (AHHA ja IMO-koulutukset). Yksikön hoitajille on järjestetty lisäkoulutusta vammaispalveluiden poliklinikan erityistyöntekijöiden toimesta aistiasioissa. emo-arvion tulosten hyödyntämisessä asiakkaan arjessa sekä kommunikaatio-ohjausta.

Vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ohjaututaan vammaissosiaalityössä tehdyllä palvelupäätöksellä (lapsen asumisen tuki, lyhytaikainen huolenpito, valmennus, tuettu päätöksenteko ja vaativa moniammatillinen tuki). Vammaissosiaalityö vastaa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista ja vammaispalvelulain mukaisen päätöksen tekemisestä.

Kehitysvammalain (siirtymäaika 1.1.2025- 31.12.207) mukaisiin palveluihin ohjaututaan sosiaalihuollon ammattilaisen tekemällä sähköisellä palvelupyynnöllä (lomake löytyy Pirhan verkkosivuilta) tai terveydenhuollon läheteellä. Kehitysvammalain mukaiset palvelut edellyttävät, että asiakkaalla on voimassa oleva erityishuolto ohjelma. Erityishuolto-ohjelma tarkistetaan ennen palvelun aloittamista.

Asiakkaan palvelut suunnitellaan yksilöllisen tarpeen mukaan yhdessä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa, vammaissosiaalityön sekä muiden asiakkaan verkostossa olevien yhteistyökumppanien kanssa. Työskentelyn alkaessa järjestään verkostopalaveri, jossa laaditaan asiakkaan toteuttamissuunnitelma, joka sisältää asiakkaan tavoitteet ja muut tarvittavat tiedot. Toteuttamissuunnitelmat päivitetään vähintään kuuden kuukauden välein, mikäli asiakkaalla on käytössä kehitysvammalain mukaisia rajoitustoimenpiteitä, tai muussa tapauksessa asiakkaan tilanteen ja tarpeen vaatiman mukaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Toteuttamissuunnitelman päivittämiseen ja suunnitelman toteutumatta jääminen on asiakasturvallisuuteen liittyvä riski.

Toteuttamissuunnitelma ohjaa asiakkaan palvelua yksikössä ja sen kautta myös henkilöstö saa konkreettista tietoa asiakkaasta ja hänen tarpeistaan. Palvelun aikana asiakkaan tilannetta ja tavoitteiden toteutumista seurataan yksikön asiakaspalavereissa ja moniammatillisessa työryhmässä yhdessä asiakkaan, hänen läheistensä, yksikön kuntoutusohjaajan ja henkilöstön kanssa. Yksikön henkilöstö toteuttaa ja seuraa asiakkaan toteuttamissuunnitelmaa asiakkaan päivittäisessä hoidossa ja palvelussa.

Toteuttamissuunnitelman tiedot kirjataan sähköiseen asiakastietojärjestelmään (Saga) ja sen sisältöjen toteutumista arvioidaan sekä kirjataan jokaisessa työvuorossa. Lisäksi yksikön kuntoutusohjaaja/sosionomi seuraa asiakkaan jaksolle asetettujen tavoitteiden ja sovittujen toimenpiteiden toteutumista. Tarvittaessa toimintatapoja, omahoitajuutta sekä tilajärjestelyitä muutetaan vastaamaan paremmin asiakkaan tarpeita. Jakson aikana asiakkaan palvelua suunnitellaan ja seurataan moniammatillisessa työryhmässä. Jakson aikana järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaan palavereita, joissa asiakkaan tavoitteita ja niiden toteutumista arvioidaan. Nuorten kuntoutusyksikössä asiakkaiden toteuttamissuunnitelmasta ovat vastuussa kuntoutusohjaaja.

Jokaisella asiakkaalla on omahoitaja tai omahoitajat, joiden tehtäviin kuuluu yhteydenpito omaisiin ja asiakkaan tukeminen yhteydenpidossa. Asiakkaan omahoitajilla on myös vastuu huolehtia omalta osaltaan asiakkaan tavoitteiden arvioinnista ja saavuttamisesta, sekä kirjata tavoitteiden toteutumista.

Asiakkaan palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä asiakkaan ja/tai hänen läheistensä, laillisen edustajansa kanssa. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Yksikössä asiakkaan palvelutarvetta arvioidaan säännöllisesti arjen tilanteissa, moniammatillisessa työryhmässä ja asiakkaan palavereissa. Asiakasta havainnoidaan ja seurataan sekä käytetään erilaisia mittareita kuten; käyttäytymisenseuranta, EMO-emotionaalisen kehityksen arviointi SEO-R2, yhteenvedot, rajoitustoimenpiteiden käyttö tai moniammatillisen työryhmän palaverit. Tarvittaessa käytetään myös muita mittareita ja arviointimenetelmiä asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Asiakkaan palvelutarve kirjataan asiakastietojärjestelmä Sagaan ja potilastietojärjestelmä Uranukseen.

Asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukeminen

Asiakkaiden palvelut perustuvat lähtökohtaisesti vapaaehtoisuuteen sekä yhteisymmärrykseen. Kehitysvammalaissa (42 a §) määritellään toimenpiteet, joiden

avulla henkilön itsenäistä suoriutumista sekä itsemääräämisoikeutta tuetaan. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan toteuttamissuunnitelma, johon kirjataan ne toimenpiteet, joilla tuetaan ja edistetään asiakkaan itsenäistä suoriutumista sekä itsemääräämisoikeuden toteutumista. Suunnitelma kirjataan asiakkaan toteuttamissuunnitelmaan.

Suunnitelmassa huomioidaan:

- toimenpiteet henkilön itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi ja edistämiseksi sekä itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi
- kohtuulliset mukautukset asiakkaan täysmääräisen osallistumisen ja osallisuuden turvaamiseksi
- asiakkaan käyttämät kommunikaatiomenetelmät
- keinot, joilla asiakkaan erityishuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ilman rajoittamistoimenpiteitä
- rajoitustoimenpiteet, joita asiakkaan erityishuollossa arvioidaan jouduttavan käyttämään

Asiakkaan mielipide itsemääräämisoikeuden toteutumiseen liittyvissä asioissa pyritään selvittämään asiakkaan hyvin tuntevan hoitajan toimesta ja asiakkaan huoltajan näkemyksiä asiakkaan itsemääräämisoikeuden toteutumiseen kuullaan ja otetaan huomioon toimenpiteitä suunniteltaessa. Asiakkaan itsemääräämisoikeus lähtee toimivista kommunikointitavoista. Tämän vahvistamiseksi jokaiselle asiakkaalle rakennetaan hänelle sopivat kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen välineet, esim. tukiviittomat ja PCS-kuvat. PCS-kuvien strukturoituihin päiväohjelmiin on sisällytetty valinnan mahdollisuuksia.

Nuorten kuntoutusyksikössä on käytössä yksikölle nimetty vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä, jossa on lääketieteen, psykologian sekä sosiaalityön asiantuntijuus. Vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä tekee tutkimuksia ja antaa lausuntoja, ja lisäksi toimii asiakkaan ja henkilöstön tukena arjen työskentelyssä. Työryhmää voidaan täydentää muilla asiantuntijoilla asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Lisäksi nuorten kuntoutusyksikön henkilökunnalle järjestetään koulutusta haastavien tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja rajoitustoimenpiteiden asianmukaiseen käyttämiseen (AHHÄ ja IMO-koulutukset). Yksikön hoitajille on järjestetty lisäkoulutusta vammaispalveluiden poliklinikan erityistyöntekijöiden toimesta aistiasioissa. emo-arvion tulosten hyödyntämisessä asiakkaan arjessa sekä kommunikaatio-ohjausta.

Ennakointi ja ennaltaehkäisy ovat aina ensisijaisia toimenpiteitä, ettei rajoittamista tarvittaisi. Rajoitustoimenpiteiden tarpeellisuutta arvioidaan vaativan moniammatillisessa tuen työryhmässä säännöllisesti. Kaikki rajoitustoimenpiteet dokumentoidaan ja tehtyjä rajoitustoimenpiteitä käsitellään vaativan moniammatillisen tuen työryhmässä. Rajoitustoimenpiteisiin liittyviä tilanteita pohditaan säännöllisesti sekä pyritään löytämään vaihtoehtoisia ohjauskeinoja arjen tilanteisiin yksikön palaverissa.

Nuorten kuntoutusyksikössä on käytössä Ihmisoikeuskeskuksen itsemääräämisoikeutta vahvistava itsearviointityökalu, joka tehdään vuosittain.

Asiakkaan rajoittaminen

Ennen kuin vammaiseen henkilöön voidaan kohdistaa rajoitustoimenpiteitä, hänelle on tehtävä päätös erityishuollon antamisesta. Päätöksen erityishuollon antamisesta tekee päätöksiä tekevä moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä.

Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen perustuu lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta (42 b-p §). Erityishuollossa voidaan käyttää laissa määriteltyjä rajoitustoimenpiteitä ainoastaan silloin, kun laissa säädetyt rajoitustoimenpiteiden käyttöä koskevat yleiset edellytykset ja rajoitustoimenpidekohtaiset erityiset edellytykset täyttyvät. Rajoitustoimenpiteisiin turvautuminen on aina viimesijainen keino. Ennakointi ja ennaltaehkäisy ovat aina ensisijainen toimenpide, jottei rajoittamista tarvittaisi. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Rajoitustoimenpiteitä voivat toteuttaa

ainoastaan yksikön henkilökuntaan kuuluvat sosiaali- tai terveydenpalvelujen ammattihenkilöt.

Rajoitustoimenpiteistä ja päätöksistä keskustellaan asiakaskohtaisesti yksikön moniammatillisessa työryhmässä, sekä tehdään asiakaskohtaiset suunnitelmat itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta sekä toimenpiteistä rajoitustoimenpiteiden vähentämiseksi asiakaskohtaisesti. Rajoitustoimenpiteiden käytöstä kuullaan asiakasta. Kuulemisessa päätöksen tekijän ja omahoitajan rooli on tärkeässä asemassa, jotta asiakkaan asian ymmärtäminen voidaan varmentaa mahdollisimman hyvin.

Suoritetut rajoitustoimenpiteet kirjataan ja tilastoidaan asiakastietojärjestelmään. Rajoitustoimenpidepäätökset tehdään lain vaatimalla tavalla. Valituskelpoiset rajoitustoimenpidepäätökset lähetetään valitusosoituksineen asiakkaalle, omaiselle tai edunvalvojalle tarkoituksena varmistaa valitusmahdollisuuden arvioiminen, jos asiakas ei siihen itse kykene. Rajoitustoimenpidepäätökset sekä kuukausittaiset rajoitustoimenpidekoonnit lähetetään lisäksi vammaispalveluihin ja asiakkaan omaiselle tai edunvalvojalle.

Potilas- ja sosiaaliasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot:

Potilasasiavastaava on potilaiden apuna, kun he kaipaavat neuvoja tai tietoa oikeuksistaan potilaana. Vastaavasti sosiaaliasiavastaava tarjoaa sosiaalipalvelujen asiakkaille neuvoja ja tietoja. Jos potilas tai asiakas tai hänen läheisensä on tyytymätön hoidon tai palvelujen laatuun tai kohteluun, asiaa voi selvittää yhdessä potilasasiavastaavan tai sosiaaliasiavastaavan kanssa. Molemmat tehtävät ovat neuvoa-antavia. Potilas- tai sosiaaliasiavastaava ei voi muuttaa päätöksiä eikä toimi oikeusavustajana. Palvelut ovat maksuttomia.

Potilasasiavastaava:

Ma, ke–to klo 9–11, ti klo 12.30–14.30 p. 040 190 9346

Sosiaaliasiavastaava:

Ma, ke-to klo 9–11, ti klo 12.30–14.30 p. 040 504 5249

3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely

Palveluun tai kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla / potilaalla on oikeus tehdä muistutus. Muistutusmenettelyä harkitsevan kannattaa kuitenkin ensin yrittää selvittää asia keskustelemalla asianomaisessa toimintayksikössä. Muistutuksen voi tehdä asiakkaan / potilaan lisäksi hänen omaisensa, muu läheinen tai laillinen edustaja. Muun kuin asianomaisen tehdyn muistutuksen kohdalla on pääsääntöisesti selvitettävä, antaako asiakas / potilas hyväksyntänsä muistutukseen vastaamiseen.

Toimintayksikön pitää tiedottaa asiakkaille oikeudesta tehdä muistutus ja järjestää muistutuksen tekeminen mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus tulisi tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti. Muistutukseen tulee antaa kirjallinen ja perusteltu vastaus tiedonsaantioikeus huomioiden kohtuullisessa ajassa, yleensä yhdessä kuukaudessa. Laajempaa selvittelyä tai useampaa palvelulinjaa koskevissa muistutuksissa vastaus voidaan antaa kahden kuukauden kuluessa. Vastaus lähetetään asiakkaalle / potilaalle, jota muistutus koskee, jollei ole erityistä syytä muutoin toimia.

Muistutuksen tekeminen ei estä asiakasta / potilasta tekemästä kantelua valvovalle viranomaiselle.

Lisätietoja: [Oletko tyytymätön saamaasi palveluun? - pirha.fi](https://www.pirha.fi/tyydyttamisaikataulu)

Lisätietoja: [Muistutus tai kantelu sosiaali- tai terveydenhuollosta - Lupa- ja valvontavirasto](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Hallinnolliset asiakirjaprosessit](#)

Vastuualuejohtaja ja palvelupäällikkö laativat vastineet pyydettyään asianosaisilta toimintayksiköiden esihenkilöiltä ja työntekijöiltä riittävät selvitykset. Jos havaitaan

suoranaisia virheitä, ne pyritään ratkaisemaan välittömästi. Saapuneet ratkaisut käsitellään esihenkilöiden kokouksessa, vastualueen johtotiimissä ja tarvittaessa toimialueen johtoryhmässä. Tarvittaessa toimintayksiköitä ohjeistetaan toimintatapojen muuttamisessa ja kehittämistoimenpiteistä toiminnassa yhdessä esihenkilöiden kanssa.

3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Pirkanmaan hyvinvointialueella vahvistetaan asiakaslähtöisyyttä ja osallistumista erilaisin toimenpitein. Käytössä on useita palautteen keräämisen tapoja.

Lisätietoja: [Osallistu ja vaikuta - pirha.fi](https://www.pirha.fi/asiakas/osallistu-ja-vaikuta)

Suorat palautteet käsitellään viimeistään 12 vuorokauden kuluttua niiden saapumisesta. Mikäli asiakas on jättänyt yhteystietonsa, asiakkaalle vastataan. Saatua asiakaskokemustietoa hyödynnetään käytännössä ja osana kaikkea päätöksentekoa sekä kehittämistä.

Nuorten kuntoutusyksikössä huoltajilla on mahdollista jättää palautetta suoraan hoitajille suullisesti ja kirjallisesti. Yksikön pienryhmissä on NPS palautejuliste, joka ohjaa QR-koodilla palautteenantoon. Palautteet käsitellään yksikön osastokokouksessa ja viedään tarvittaessa ylemmälle tasolle. Palautetta voi myös antaa asiakkaan verkostoneuvotteluissa.

Yksikössä on asiakastietokone, jonka kautta asiakkaat pääsevät myös sähköiseen palautejärjestelmään. Asiakkaat voivat antaa myös suullisesti palautetta henkilökunnalle. Ikätaso huomioiden asiakas osallistuu omaan verkostoneuvotteluunsa tai hänen mielipiteensä palveluista pyritään selvittämään erilaisin kommunikaatiota tukevin menetelmin.

Mikäli huoltaja kokee, että asiakkaan hoidossa on ollut puutteita tai laatupeäkohtia, ohjeistetaan häntä olemaan yhteydessä potilasasiamieheen. Halutessaan huoltajan on

mahdollista tehdä asiakkaan hoidosta muistutus, johon vastataan asianmukaisesti vastineella.

Asumisen asiakkailla aloitetaan maaliskuussa 2026 vanhempainryhmän tapaamiset, joissa huoltajilla on mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen ja keskusteluun palvelusta.

Lyhytaikaisissa asiakkuuksissa olevien asiakkaiden vanhemmille järjestettävä asiakasraatia vastaava toiminta on mietinnässä. Jaksojen lyhyt kesto ja asiakkaiden vaihtuvuus asettavat haasteita asiakasraadin tyyppiselle toiminnalle.

3.6 Henkilöstö

Nuorten kuntoutusyksikössä työskentelee osastonhoitaja, apulaisosastonhoitaja, kuntoutusohjaaja, 4 sosionomia, 4 sairaanhoitajaa ja 26 lähihoitajaa.

Yksikön kuntoutusohjaaja toimii yhteistyössä vammaissosiaalityön kanssa asiakkaiden palvelupäätösten mukaisten palveluiden sopimiseksi.

Osastonhoitaja ja apulaisosastonhoitaja vastaavat hallinnollisista tehtävistä ja osallistuvat tarvittaessa asiakkaiden palvelupäätösten mukaisten asioiden sopimiseen.

Yksikön henkilökunta on jakautunut asumisen tuen ja vaativan moniammatillisen tuen päätyihin. Kummassakin päädyssä on sairaanhoitaja tai sosionomi kaikkina viikonpäivinä aamu- ja iltavuoroissa.

Yksikköön on mahdollista tulla suorittamaan sosiaali- ja terveysalan opintoja (lähihoitaja, sairaanhoitaja, sosionomi). Opiskelijoita yksikössä on tasaisesti ympäri vuoden.

Ammattioikeuden tarkistaminen

Työ-, pätevyys- ja tutkintotodistukset toimitetaan työnantajalle, esihenkilölle, pätevyys- ja tutkintotodistukset, joiden perustella hänet on valittu tehtävään tai virkaan.

Lähiesihenkilö varmistaa todistusten oikeellisuuden sekä työntekijän pätevyyden työhön ja tarvittaessa tarkistaa työntekijän oikeudet JulkiTerhikistä / JulkiSuosikista.

Vaativien erityispalveluiden rekrytointisihteeri yhdessä yksikön esihenkilön kanssa tarkistavat työntekijöiden ammattioikeuden ennen työsuhteen alkamista. Sosiaali- ja/tai terveydenhuollon koulutuksen saaneet henkilöt tulee olla rekisteröityinä Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin. (Julki-Terhikki/Julki-Suosikki).

Rikostaustaote

Rikostaustaotteella tarkoitetaan rikosrekisteriotetta, joka on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle, viranomaiselle, oppilaitokselle tai vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle Suomessa, kun henkilö ryhtyy toimimaan alaikäisten lasten (rikosrekisterilaki 6 §:n 2 mom.), ikäihmisten tai vammaisten henkilöiden (rikosrekisterilaki 6 §:n 4 mom.) kanssa.

Lisätietoja henkilöstölle: [Rekrytinnin suunnittelussa huomioitavaa](#)

Alaikäisten kanssa työskentelevät esittävät rikosrekisteriotteensa rekrytointisihteerille tai yksikön esihenkilölle ennen työsopimuksen tekemistä.

Perehdytys

Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa perehdyttämään työntekijän työhön ja työolosuhteisiin sekä työvälineiden oikeaan käyttöön ja turvallisiin työtapoihin.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on laadittu yhtenäinen perehdytysprosessi ja perehdytyksen toimintamallit. Perehdytyksen tukena on myös sähköinen Intro-perehdytysjärjestelmä.

Lisätietoja henkilöstölle: [Perehdytys](#)

Nuorten kuntoutusyksikössä perehdytys toteutetaan sähköisellä Intro-perehdytysohjelmalla, sekä työssä perehdyttämällä toisen työntekijän ohjaamana. Osastonhoitaja tai apulaisosastonhoitaja pitää perehdytyksen loppukeskustelun uudelle työntekijälle ja keskustelulla kartoitetaan vielä lisäperehdytyksen tarvetta. Yksikön asiakaskunnalla on paljon erilaisia haasteita ja työhön perehtyminen vie aikaa. Erityisesti Ahha ja itsemääräämisoikeuteen liittyvät koulutukset, sekä autismiin ja kommunikaatiomenetelmiin liittyvä osaaminen korostuvat työssä. Omavalvontasuunnitelma ja sitä ohjaavat ja täydentävät ohjeet ovat osa perehdytyksen sisältöä. Henkilöstölle pyritään järjestämään riittävästi ammatillista täydennyskoulutusta Pirkanmaan hyvinvointialueen ohjeistamien määrien mukaisesti. Kouluttautumiseen kannustetaan.

Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu vuosittain ja pienryhmille pyritään järjestämään omat kehittämisiltapäivät vuosittain. Lisäksi esihenkilö käy ohjaavia keskusteluja yksittäisten työntekijöiden kanssa aina tarpeen mukaan.

3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Sijaisten hankinnasta vastaa vastuualueen rekrytointisihteeri Pirhan yhteisten linjausten mukaisesti. Esihenkilö osallistuu rekrytointiprosessiin. Sijaisjärjestelyissä suositetaan sisäisiä järjestelyjä ja vuokratyövoimaa käytetään yksikössä tarpeen mukaan.

Vakansseja täytetään sekä suoratäytöillä että julkisilla hauilla.

Lyhyisiin poissaoloihin turvataan riittävä henkilöstö toimialueella yhteisesti sovittujen keinojen avulla (kartoitetaan sijaistarve, johon vaikuttaa yksikön asiakkaiden hoitoisuus,

selvitetään naapuriavut, vuokratyövoiman käyttö Temporen kautta, mahdolliset yksikön sisäiset järjestelyt, joihin kuuluu esim. vuoronvaihdot).

Kouluttautumiseen kannustetaan, ja tutkintoja päivittäessä on mahdollista edetä esim. lähihoitajan toimesta sosionomin tai sairaanhoitajan toimeen.

Perhetyöhön suuntautuneisuus, työkokemus sekä työtä tukevien menetelmien (lapset puheeksi, tunnetaidot, nepsy-osaaminen ym.) osaaminen katsotaan eduksi rekrytoinneissa.

Työvuorolistat suunnitellaan toiminnan ja työ- sekä potilasturvallisuuden näkökulmasta. Suunnitelmissa huomioidaan yksikön asiakkaiden hoitoisuus ja heidän kanssaan turvallinen toimiminen. Hoitajat on jaettu omiin ryhmiinsä päädyittäin. Päätyjen tiiminvetäjinä toimii sairaanhoitaja ja sosionomi työparina. Kaikkien osastolla työskentelevien tulee osata toimia kaikissa ryhmissä asiakkaiden palvelujen sujuvoittamiseksi esim. sairasloman tullessa.

3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden. Yhteisissä palveluissa, tai jos potilas muutoin tarvitsee sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon palveluja, on sovellettava niitä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon säännöksiä, jotka parhaiten tarjoavat potilaan tuen tarpeita vastaavat palvelut ja lääketieteellisen hoidon.

Lisätietoja henkilöstölle: [Monialainen yhteistyö](#)

Nuorten kuntoutusyksikössä tehdään laaja-alaisesti yhteistyötä lasten, nuorten ja heidän perheidensä, sekä muiden lähiverkoston kanssa. Tällaisia toimijoita ovat mm. varhaiskasvatus, koulu, vammaissosiaalityö, lapsiperheiden palvelut, omaishoidon tuki

sekä lastensuojelu. Asiakkaiden haasteet ovat moninaisia ja monialainen verkostotyö on tärkeää, että asiakkaalle voidaan rakentaa mahdollisimman hyvä palvelukokonaisuus, jossa huomioidaan asiakasperheiden yksilölliset tilanteet.

3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet

Toimitilat ja välineet

Nuorten kuntoutusyksikkö sijaitsee rakennuksessa 72, 1. kerroksessa. Yksikössä on yhteensä 14 asiakaspaikkaa kahdessa päädyssä, 7 paikkaa lapsen asumisen tuessa ja 7 paikkaa vaativan moniammatillisen tuessa. Kummassakin päädyssä taloa on oma jakelukeittiö, joka on yhteinen pienryhmien 1–2 välillä ja pienryhmän 3-4 välillä.

Pienryhmässä asiakkailla on omat yhden hengen huoneet, oma WC/kylpyhuone sekä yhteinen oleskelutila. Jokaiseen pienryhmään on oma sisäänkäynti sekä eteinen, jossa on kullekin asiakkaalle oma säilytystila ulkovaatteille. Jokaisessa pienryhmässä on myös käytössä monitoimitila. Lisäksi kaikkien asiakkaiden käytössä on kaksi saunaa ammeineen.

Lapsen asumisen tuessa asukkailla on mahdollisuus sisustaa itse huoneensa. Jokaiseen huoneeseen kuuluu vaatekaappi, sänky, pöytä ja tuoli. Asukkaat saavat tuoda itselleen mieluisia asioita huoneeseensa esimerkiksi petivaatteita, leluja tms. Yhteisiä tiloja ovat tukikeskuksen liikunnalliset ja toiminnalliset tilat kuten esimerkiksi liikuntasali, vesiterapiatila, kuntosali, virtuaalipeliseinä, aistihuone sekä opetuskeittiö. Toiminnalliset tilat ovat päiväaikaan terapiatoiminnan ja toiminnallisen kuntoutuksen käytössä sekä viikonloppuina ja iltaisin toimintayksiköiden vapaassa käytössä.

Henkilöstön käytössä on turvahälytysjärjestelmä, joka mahdollistaa lisähenkilökunnan paikalle kutsumisen muista oman yksikön pienryhmistä tai vaihtoehtoisesti hälyttämällä lisähenkilökuntaa muista yksiköistä. Ulkoillessa hälytys tehdään Hero ulkohälyttimellä.

Henkilöhälytin hälyttää myös alueella toimivan Securitas vartiointipalvelun, joka on paikalla päivittäin klo 8–21 välillä. Yöaikaan lisäapua tarjoaa piirivartiointi. Asiakkaiden käytössä ei ole turva- ja kutsulaitteita. Henkilöstön turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaa Istekki.

Jos henkilöstö huomaa toimitiloissa puutteita tai korjattavaa, heillä on käytössä Paketti-järjestelmä, jonka kautta tehdään korjauspyyntö. Lisäksi HaiPro-järjestelmässä on mahdollisuus tehdä toimintaympäristöön liittyvä ilmoitus, joka menee esimiehen ja määriteltyjen tahojen tietoon järjestelmän kautta.

Henkilöstön työajan ja kulunvalvonta tapahtuu Timecon-järjestelmällä. Työajan seuranta siirtyy Numeron-ohjelmaan 04/26.

Lääkinnälliset laitteet

Nuorten kuntoutusyksikkö tarvittavat apuvälineet ja laitteet hankitaan Pirhan hankintaohjeiden mukaisesti. Apuvälinetarpeet kartoitetaan erityis- ja hoitohenkilökunnan toimesta. Käytön ohjauksesta vastaa erityis- ja hoitohenkilöstö. Yksikössä on käytössä verenpainemittari, verensokerimittari, kuumemittari ja happisaturaatiomittari. Lisäksi akuutteihin ensiaputilanteisiin löytyy happipullo, imulaite ja defibrillaattori. CRP-laite on yhteinen Lasten kuntoutusyksikön kanssa. Henkilöstöä koulutetaan ja perehdytetään säännöllisesti laitteiden käyttöön. Silmälasien ja kuulolaitteiden osalta lääkäri ohjaa terveydenhuollonpalveluihin tarpeen mukaan.

Lisätietoja: [Laki lääkinnällisistä laitteista \(719/2021\) - Finlex.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkintäteknikka](#)

Säteilyn käytön turvallisuus

Yksikössä ei ole tämänkaltaista toimintaa.

Lisätietoja henkilöstölle: [Säteilyturvallisuus](#)

3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Tietojärjestelmät

Uusille tietojärjestelmille ja sovelluksille tehdään tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta tietoturva-arviointi aina ennen käyttöönottoa. Tietoturva-arviointi tehdään myös järjestelmän muuttuessa oleellisesti. Tietoturva-arviointi sisältää myös tietojärjestelmän käyttöön liittyvän riskiarvion. Tietojärjestelmille tehdään riskiarviointi kolmen vuoden välein tai kun järjestelmä oleellisesti muuttuu.

Uudet tietojärjestelmät ja sovellukset tulevat suoraan Pirkanmaan hyvinvointialueen toimittajalta.

Tietosuoja ja tietoturva

Tietosuoja ja tietoturva ovat osa hyvinvointialueen päivittäistä toimintaa ja jokainen henkilöstön jäsen on vastuussa omalta osaltaan näiden toteutumisesta.

Hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvapoliitikan mukaan johdolla on kokonaisvastuu tietosuoja- ja tietoturvatyön johtamisesta, rekisterinpidosta sekä resursoinnista.

Jokainen uusi työntekijä käy pakolliset tietosuoja- ja tietoturvaosiot läpi osana perehdytystään, ja koko henkilöstön on läpäistävä pakollinen peruskoulutus kahden vuoden välein.

Yksikössä noudatetaan Pirhan tietosuoja- ja tietoturvasuunnitelmia, sekä yhteisiä toimintatapoja. Intron perehdytysohjelma ohjaa työntekijää suorittamaan tarvittavat verkkokurssit heti työsuhteen alussa ja lisäksi tietoturva-asioista muistutetaan säännöllisesti. Vuosittain yksikössä toteutetaan tietoturvakierro. Kaikki työntekijät ovat tehneet Moodle-tietoturvakoulutuksen.

Yksikössä on useita kirjaamispisteitä, osa asiakastilojen yhteydessä, osa kansliatiloissa, jotta kirjaaminen on mahdollista ajantasaisesti myös asiakastyön lomassa. Näyttöihin on hankittu suojakalvot.

Kuntoutusyksikön asiakkaiden käytössä on tabletteja sekä asiakastietokone ajan viettämiseen sekä erilaisten kuntoutuksellisten sovellusten käyttämiseksi. Laitevastaava yksikössä on lh Jari Melto.

Tietoturvasuunnitelma

Hyvinvointialue on sosiaali- ja terveystieteiden järjestäjänä laatinut tietosuojaa, tietoturvaa ja tietojärjestelmien turvallista käyttöä koskevan tietoturvasuunnitelman. Tietoturvasuunnitelma ei ole julkinen asiakirja, mutta sen voi pyytää luettavaksi tietosuojavastaavalta tai tietoturvavastaavalta.

tietosuojavastaava Katja Rajala

tietoturvavastaava Henry Davidsson

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Nuorten kuntoutusyksikössä jokainen työntekijä on velvollinen toimimaan tietoturvallisesti, asiakkaan yksityisyyttä suojaten, sekä perehtyä tietosuoja- ja tietoturvaohjeisiin, sekä noudattamaan annettuja ohjeita.

3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn (henkilön, jonka tietoja käsitellään) oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelyn on aina perustuttava lakiin. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja tapahduttava aina tiettyä tarkoitusta varten joko asianomaisen henkilön suostumuksella tai muulla laissa säädetyllä perusteella.

Lisätietoja: [Tietosuoja - pirha.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Jokaisen yksikön työntekijän on suoritettava tietosuoja- ja tietoturvan peruskoulutus Pirhan Moodle-alustalla 2 vuoden välein. Lisäksi yksikössä suoritetaan vuosittain tietosuoja- ja tietoturvakierro.

3.12 Lääkehoitosuunnitelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelmassa, joka pohjautuu sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito -oppaaseen, kuvataan yhteiset linjaukset lääkehoidon toteuttamisen käytäntöihin sekä palvelulinjoilla toteutettavan lääkehoidon erityispiirteet. Palvelulinjojen lääkehoitosuunnitelmissa kuvataan palvelulinjan toimi- ja vastualueilla toteutettava lääkehoito ja yhtenäiset toimintakäytännöt lääkitysturvallisuuden varmistamiseksi. Jokaisessa lääkehoitoa toteuttavassa yksikössä tulee lisäksi olla oma tarkentava, yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma. Yksikön esihenkilö vastaa yksikön lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma sekä jatkossa palvelulinjatasoiset lääkehoitosuunnitelmat löytyvät henkilöstölle lääkitysturvallisuussivustolta. Sivustolta löytyy myös muita lääkehoidon toimintaohjeita.

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkitysturvallisuus](#)

Nuorten kuntoutusyksikön lääkehoitosuunnitelmassa kuvataan yksikön erityispiirteitä tarkemmin. Yksikön asiakkaiden lääkehoito on haasteellista asiakkaiden erityishaasteet ja ikä huomioiden.

Yksikön lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta vastaavat yksikön lääkevastaavat: sh Jonna Vehkamäki sekä sh Jessica Hakala, apulaisosastonhoitaja ja lääkehoitoa toteuttavat yksikön lääkeluvalliset lähihoitajat ja sairaanhoitajat yhdessä esihenkilön ja osaston lääkärin kanssa

Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja lääkehoitovastaavan toimesta aina tarvittaessa. Lääkehoitosuunnitelman päivitettyt muutokset käydään läpi osastokokouksessa ja muutoksista tiedotetaan henkilökuntaa sähköpostitse. Yksikön viimeisin lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 25.4.2025, ja päivitys on parhaillaan menossa.

Lääkehoitosuunnitelman päivittämisen jälkeen jokainen henkilökunnan jäsen tutustuu uuteen lääkehoitosuunnitelmaan ja sitoutuu kuittauksellaan toimimaan sen mukaisesti. Lääkehoitosuunnitelma tulostetaan paperisena yksikön lääkehoitosuunnitelmaan, sekä julkaistaan yksikön Teams-kanavalla.

3.13 Infektioiden torjunta

Tartuntatautilaki velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä torjumaan hoitoon liittyviä infektioita sekä lääkkeille erittäin vastustuskykyisiä mikrobeja.

Tartuntatautilain mukaan jokaisen toimintayksikön ja sen johtajan on huolehdittava tartunnan torjunnasta, potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä.

Lisätietoja: [Infektioiden torjunta ja hoito - pirha.fi](https://www.pirha.fi/infektioiden-torjunta-ja-hoito)

Lisätietoja henkilöstölle: [Infektioiden torjunnan omavalvonta sote-yksiköissä](#)

Lapsen asumisen tuen asukkaat sairastavat yksikössä ja heidän hoidossaan noudatetaan lääkärin sekä yleisiä infektioiden torjunnan ohjeistuksia.

Jaksopalveluita käyttävät lapset eivät voi sairaina Nuorten kuntoutusyksikköön. Mikäli asiakas sairastuu jakson aikana, jakso pääsääntöisesti keskeytyy.

Yksikössä on nimetty hygieniayhdyshenkilöt Ih Taru Raikunen ja Ih Katriina Raittinen, jotka vastaavat hygienia-asioiden tiedottamisesta ja hygieenisiin toimintatapoihin

ohjeistamisesta. Hygieniayhdyshenkilöiden koulutuksesta ja toiminnan linjauksista vastaa palvelulinjan hygieniahoitaja Maarit Tanhuanpää.

Työsuhteen alkaessa jokainen työntekijä täyttää infektioturvallisuuskyselyn, joka arvioi ja ohjaa infektioturvallisuutta työntekijöiden osalta. Jokainen työntekijä vastaa omalta osaltaan hyvästä hygieniasta ja sen ylläpidosta sekä ohjeiden noudattamisesta, jolla ennaltaehkäistään infektioiden ja tarttuvien tautien leviäminen.

Sairaalahuoltajat huolehtivat yksikön päivittäisestä ja viikkosiivouksesta erillisen palvelusopimuksen mukaisesti.

4 Omavalvonnan riskienhallinta

Turvallisuuskulttuuri luo perustan organisaation riskienhallinnalle.

Jokaisen työntekijän tulee ottaa vastuu, arvioida tilanteita ja työtään asiakkaaseen ja potilaaseen kohdistuvien riskien kannalta ja kehittää toimintaa jatkuvasti turvallisemmaksi.

4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Riskienhallinnan vastuut

Yksikön riskienhallinnasta vastaava henkilö on osastonhoitaja Kati Ahonen. Yksikön turvallisuusyhdyshenkilöinä esihenkilön lisäksi toimivat lisäksi apulaisosastonhoitaja Karoliina Saarinen (perhevapailla), lh Jari Melto sekä lh Manta Saarinen. Yksikön turvallisuusyhdyshenkilöt osallistuvat toimialueen turvallisuusyhdyshenkilöpalaveriin. Turvallisuusyhdyshenkilön tehtäväkuva on määritelty vastuualuetasoisesti.

Turvallisuusyhdyshenkilöt pitävät yksikön turvallisuuskävelyt sekä -perehdytykset.

Granite päivitetään säännöllisesti 2 kertaa vuodessa ja tarpeen mukaan yksikön tilanteiden muuttuessa.

HaiProt käsitellään HaiPro-järjestelmässä esihenkilön toimesta ja ilmoituksista käydään keskustelua yksikön raporteilla, osastokokouksessa sekä viikkopalavereissa.

Keskustelujen perusteella päivitetään tarvittaessa yksikön ohjeistuksia, asiakkaiden turvallisuussuunnitelmia, sekä mietitään vaihtoehtoisia toimintatapoja, sekä tilanteisiin vaikuttaneita seikkoja.

Nuorten kuntoutusyksikön rakennussuojelujohtajana toimii osastonhoitaja Kati Ahonen

Riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Yksikön esihenkilö tuntee yksikkönsä ja alueen toiminnan, turvallisuusohjeistuksen sekä hälytys- ja pelastamisjärjestelyt, ja osaa opastaa henkilökuntaa paloturvallisuusasioissa. Esihenkilö kehittää yhdessä yksikkönsä turvallisuusyhdys henkilön kanssa yksikön turvallisuusasioita, huolehtii sisäisten palotarkastuksien järjestelyistä ja kokoaa tiedot sairaalapalopäällikölle. Esihenkilö huolehtii yhteistyössä sairaalapalopäällikön kanssa paloturvallisuuskoulutusten riittävästä järjestämisestä erityisesti alueensa turvallisuuskriittisissä yksiköissä.

Turvallisuusyhdys henkilö toimii esihenkilön apuna turvallisuuden kehittämisessä ja huolehtii esihenkilön antamista muista tehtävistä. Turvallisuuskävelyitä järjestetään uusille työntekijöille sekä opiskelijoille heti työsuhteen tai harjoittelujakson alkaessa turvallisuusyhdys henkilön järjestämänä.

Turvallisuusyhdys henkilöiden lisäksi toimialueen valmiuskouluttajana toimii Jyrki Borenus. Valmiuskouluttajien tehtävänä on toimia koko toimialueen yhteys henkilönä valmiussuunnittelussa sekä organisoida toimialuekohtaisia harjoituksia.

Lisätietoja henkilöstölle: [Riskienhallinta](#)

4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely

Toiminnan suunnittelulla ehkäistään ennalta tunnistettujen riskien toteutumista.

Hyvinvointialueella on käytössä järjestelmä (HaiPro), johon työntekijä ilmoittaa asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät vaaratapahtumat, epäkohdat tai epäkohdan uhat sekä työturvallisuuteen, toimintaympäristöön, tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät havainnot ja tapahtumat.

Sote-valvontalain 29 § velvoittaa hyvinvointialueen henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön **ilmoittamaan viipymättä** palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään **huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.**

Palveluyksikön esihenkilöt vastaavat ilmoitusten käsittelystä, tarvittavien korjaavien ja ehkäisevien toimien suunnittelusta ja toteutuksesta tapahtumien toistumisen estämiseksi. Esihenkilö voi käyttää tapahtumien selvittämisessä palveluyksikön turvallisuusasiantuntijoita (esimerkiksi lääkevastaavat), mutta esihenkilö päättää toimenpiteistä. Esihenkilöiden tulee käsitellä tapahtumia säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa. Esihenkilö vastaa suunnitelmien ja toteutettujen toimien kirjaamisesta ja seuraa toteutettujen toimien vaikutuksia.

Asiakkaan tai potilaan palveluun, hoivaan tai hoitoon liittyvästä vakavasta vaaratapahtumasta käynnistetään vakavan vaaratapahtuman tutkinta tai vaaratapahtuman perusteellinen tarkastelu.

Lisätietoja henkilöstölle: [Vakavan vaaratapahtuman tutkinta](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Vaaratapahtumat ja epäkohtailmoitukset](#)

Nuorten kuntoutusyksikössä riskienhallintaa tehdään hyvinvointialueen riskienhallintasuunnitelman linjausten mukaisesti ja työturvallisuusriskit arvioidaan vähintään kaksi kertaa vuodessa tai tilanteen muuttuessa useammin. Työskentelyssä korostuu ennaltaehkäisy. Työturvallisuudesta vastaa esihenkilö, joka yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa käy läpi vaarat ja arvioi riskit. Riskeille määritellään ja toteutetaan toimenpiteitä vaarojen/haittojen välttämiseksi tai vähentämiseksi.

Yksikön esihenkilö on riskienhallintaohjelman pääkäyttäjä.

Käyttöoikeuksia työturvallisuusriskeihin voi olla myös muilla henkilöillä, koska he voivat olla vastuuhenkilöitä toteuttamaan erilaisia toimenpiteitä riskin pienentämiseksi. Nuorten kuntoutusyksikössä oikeudet esihenkilön lisäksi on apulaisosastonhoitajalla.

Lisäksi käytössä on Työturvallisuuden hallintamalli, joka toimii käsikirjana henkilöstölle. Käsikirja on henkilöstön saatavilla Vaativien erityispalveluiden henkilöstön Teams-kanavalla.

Yksikön käytössä on defusing-menetelmä, jota voidaan tarpeen mukaan käyttää jälkipuintiin erilaisissa turvallisuustilanteissa.

4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Riskienhallinnan seuranta

Yksikön esihenkilö kuuluu vastuualueen turvallisuustyöryhmään. Työryhmän kokouksissa käsitellään riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Turvallisuustyöryhmässä on toimialueen johdon, kiinteistöhuollon, työsuojelun, työterveyden, toimintayksiköiden esihenkilöt sekä henkilöstön edustajat. Työskentelyä ohjaa turvallisuuden vuosikello.

Hygieniaohjeiden ja infektioTORjunnan toteutumista seurataan jakamalla tulleita hygieniaohjeita ja infektioTiedotteita henkilöstölle. Henkilöstö käyttää työnantajan tarjoamia suojavaatteita.

Vaara- ja haittatapahtumien raportointikäytännöt ovat HaiPron kautta.

Nuorten kuntoutusyksikössä Granitea käytetään ja arvioidaan yhdessä HaiPro:n (turvallisuuspoikkeamien raportointi) kanssa. HaiPro- ilmoitukset analysoidaan ja Granitea päivitetään kerätyn tiedon perusteella. Yksikössä haiproja käsitellään joustavasti aamuraporteilla, viikkopalavereissa sekä osastokokouksissa, joissa saapuneita työ- ja potilasturvallisuuspoikkeamia käsitellään yhteisesti. Yhteisesti sovituista asioista tiedotetaan sähköpostilla, sekä yksikön omassa Teams-kanavassa.

Yksikössä tuodaan yleisesti esille, että henkisen ja fyysisen väkivallan osalta jokainen tilanteessa ollut määrittelee itse omaan kokemukseensa perustuen, tekeekö tapahtumasta ilmoituksen. Mikään ilmoitus ei ole turha ja on erittäin tärkeitä, että turvallisuuspoikkeamista ilmoitetaan jo läheltä piti -vaiheessa, jolloin asioihin voidaan vielä puuttua. HaiPro-ilmoituksen voi tehdä viiveellä – tärkeintä on saattaa asia heti esihenkilön tietoon.

Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tätä kautta menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi.

Potilasturvallisuuteen liittyvistä asioista tiedotetaan kaikille tarvittaville tahoille heti asian käsittelyn jälkeen. Yksittäistä asiakasta koskevat ennaltaehkäisevät toimet arvioidaan ja kirjataan asiakastietoihin.

Granite päivitetään kahdesti vuodessa vuosikellon mukaisesti tai useammin, jos siihen on tarvetta. Granite käydään henkilöstön kanssa osastokokouksessa läpi ja työsuojelun edustajaa voidaan käyttää apuna tarvittaessa.

Riskienhallinnan raportointi

Riskienhallinnan toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Tapahtuneet HaiProt käsitellään esihenkilön toimesta kahden viikon kuluessa ja ne käydään läpi tapauskohtaisesti. HaiProt viedään myös vastuualueen turvallisuustyöryhmään säännöllisesti käsiteltäviksi. Turvallisuustyöryhmässä käydään läpi vuosittain yksikköjen Granitet.

Osaamisen varmistaminen

Henkilökunnan osaamisen varmistaminen tapahtuu perehdytyksen kautta, turvallisuuskävelyillä sekä säännöllisellä toiminnan arvioinnilla HaiProjen sekä Graniten avulla.

4.4 Ostopalvelut ja alihankinta

Palvelunjärjestäjä varmistaa palveluyksikön omavalvonnan ja palvelun laadun toteutuminen ostopalvelu- ja alihankintatilanteissa. Sopimuksen kautta hankittavan palvelun laadun tulee vastata omana toimintana tuotetun palvelun laatua. Mikäli puutteita havaitaan, varmistetaan potilas- / asiakasturvallisuus ja puutteet dokumentoidaan. Viipymättä otetaan yhteyttä yksikön esihenkilöön ja käynnistetään vuoropuhelu sopimuskumppanin kanssa laatuerojen korjaamiseksi.

Pirkanmaan Voimia Oy tuottaa ateriapalvelut vaativille erityispalveluille. Voimia toimittaa lämmitettävän lounaan ja päivällisen asiakkaille huomioiden erityisruokavaliot ja muut erityistoiveet. Voimian kanssa järjestetään laatukselmuksia vuosittain sekä yhteistyöpalaverit yksiköiden ja johdon kanssa. Tarvittaessa Voimian kanssa tehdään yhteistyötä epäkohtien poistamiseksi myös tilannekohtaisesti. Lisäksi Voimian kautta on käytössä Prisman kauppakassipalvelu, jonka kautta hankitaan ruokatarvikkeita täydentämään ateriapalveluiden tarjoamia aterioita (aamu-, väli- ja iltapalat).

FIMLAB toteuttaa vaativien erityispalveluiden laboratoriopalvelut. Näytteenottaja on Vaativien erityispalveluiden tiloissa ma, ke ja pe klo 7.00 ottaen kaikki pyydytyt

laboratorionäytteet ja EKG tutkimukset. Laboratorionäytteet haetaan ma, ke ja pe klo 10.40 rakennuksen 72 aulan toimistosta. Näytekoppaan voi toimittaa myös yksiköissä otettuja näytteitä. FIMLABin kanssa järjestetään yhteistyöpalaveri vuosittain tai tarvittaessa useammin.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on sopimus vartijapalvelu Securitas Oy:n kanssa. Vaativissa erityispalveluissa vartija on paikalla päivittäin klo 8–21. Muuna aikana on käytettävissä piirivartijan palvelut. Securitas Oy:n edustus osallistuu vaativien erityispalveluiden turvallisuustyöryhmään.

Vuokratyövoimaan hankitaan Tempore Henkilöstöpalvelut Oy:n kautta riittävän henkilöstön turvaamiseksi äkillisissä poissaolotilanteissa.

4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Valmiuden- ja jatkuvuudenhallinnalla varmistetaan, että organisaatiolla on kyky hoitaa sille kuuluvat tehtävät mahdollisimman häiriöttömästi ja huolehtia mahdollisista uusista, tavanomaisista poikkeavista tehtävistä kaikissa tilanteissa. Pirkanmaan hyvinvointialueen ydintehtävä on sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden järjestäminen kaikissa olosuhteissa.

Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu Pirkanmaan hyvinvointialuetta koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä tehtäväalueiden ja palvelutuotannon valmiussuunnitelmista.

Lisätietoja: [Pirkanmaan hyvinvointialue, valmiussuunnitelman yleinen osa - pirha.fi](https://www.pirha.fi)

Pirkanmaan hyvinvointialueella on tehty koko hyvinvointialuetta koskeva valmiussuunnitelma. Vaativien erityispalveluiden vastuualuejohtaja osallistuu IKIVAPA-palvelulinjan valmiussuunnitelman tekoon ja huolehtii sen jalkauttamisesta yksikötasolla. Vaativissa erityispalveluissa on käytössä toimintakortit, joissa

ohjeistetaan toimintamallit ja vastuut erilaisten tilanteiden kuten sähkökatko ja tietoliikennekatkos hoitamiseen. Toimintakortit ovat henkilöstön saatavilla Vaativien erityispalveluiden henkilöstön Teams-kanavalla ja yksiköiden ilmoitustauluilla. Toimintakortit käydään henkilöstön kanssa läpi perehdytyksessä, henkilöstöpalavereissa ja -infoissa.

5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta

5.1 Toimeenpano

Yksikön hyväksytty omavalvontasuunnitelma on luettavissa yksikön Teams-kanavalla, sekä kansliassa ja jokainen työntekijä sitoutuu allekirjoituksellaan noudattamaan omavalvontasuunnitelmaa. Esihenkilö huolehtii omavalvontasuunnitelman päivittämisestä aina tilanteen muuttuessa.

5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi

Omavalvonnan toteutumisen seuranta

Palvelualueen / yksikön vastuuhenkilöt ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti. Jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia, yksikkö tekee korjaavat toimenpiteet asian kuntoon saattamiseksi.

Yksikön esihenkilö ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista. Jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia, yksikkö tekee korjaavat toimenpiteet asian kuntoon saattamiseksi.

Omavalvonnan raportointi

Toiminnassa havaittujen epäkohtien korjaustoimenpiteet raportoidaan kolmen kuukauden välein ennalta määritellyillä mittareilla. Raportit julkaistaan vastuualueetasoisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi)).

Yksikön omavalvontasuunnitelman päivityksestä vastaa yksikön vastuhenkilö. Oma-
valvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tehdään muutoksia
tai kehittämistoimenpiteitä esimerkiksi havaittujen epäkohtien, kehitettyjen
omavalvonnan toimintamallien tai palautteiden perusteella.

Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään palveluyksikössä vähintään kerran
vuodessa. Ajantasainen omavalvontasuunnitelma on Nuorten kuntoutusyksikön Teams-
alustalla että paperisena versiona yksikön kansliassa.

Omavalvontasuunnitelma käydään läpi osastokokouksessa ja
omavalvontasuunnitelmaan palataan henkilöstön kanssa tarvittaessa, jos suunnitelmaa
päivitetään.

Omavalvontasuunnitelman allekirjoittaa palveluyksikön vastuhenkilö.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy vastuualuejohtaja.

6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä

Omavalvontasuunnitelma päivitetty (paikka ja päiväys)

Nokia 23.3.2026

Palveluyksikön vastuhenkilö

Kati Ahonen

Omavalvontasuunnitelman hyväksyjä

Susanna Lehtonen, vammaispalvelujohtaja

